

16ink07418

Postadres
Postbus 236
7000 AE Doetinchem

Bezoekadres
Terborgseweg 106
7005 BC Doetinchem

t (0314) 37 25 00
f (0314) 36 01 81
e info@laborijn.nl

IBAN NL62 BNGH 0285 0124 95
BIC BNGHNL2G

KvK 09202658
BTW NL001202753B01

www.laborijn.nl

Het College van Burgemeester en
Wethouders van Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Onderwerp : jaarverslag Laborijn 2015
Kenmerk : AA/mme 16-13
Contactpersoon : A.J.H. Arntz, telefoon (0314) 37 25 34

Doetinchem , 15 april 2016

Geacht College,

Het is ons een genoegen u hierbij het jaarverslag 2015 aan te bieden. Het is het laatste jaarverslag van sociale werkvoorziening Wedeo. Toch verschijnt het onder de naam Financieel jaarverslag Laborijn.

Laborijn is de nieuwe naam van de oude, per 1 januari 2016 gewijzigde, gemeenschappelijke regeling Wedeo waarin vanaf genoemde datum de taken van de gemeenten op het brede terrein van het sociaal domein waaronder de arbeids-participatie, arbeidsondersteuning en bijstand worden uitgevoerd. Laborijn is dus formeel juridisch de voortzetting van Wedeo.

Het resultaat na bestemming bedraagt € 255.000,- positief. Daarmee is het resultaat aanzienlijk gunstiger uitgekomen dan het in de werkbegroting voorziene verlies van € 136.000. Ook in 2015 is geen bijdrage in de exploitatie van uw gemeente noodzakelijk geweest.

De jaarrekening is door de accountant gecontroleerd. De accountantsverklaring is nog niet beschikbaar maar we verwachten zowel ten aanzien van de getrouwheid als ten aanzien van de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring te ontvangen.

Het jaarverslag wordt, met de eventuele reacties van de gemeenten, in de vergadering van ons Algemeen Bestuur van 8 juli 2016 behandeld.

Wij verzoeken u vóór 1 juli 2016 uw gevoelen ter zake kenbaar te maken.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur

mevr. J.E. Talstra
secretaris

financieel jaarverslag 2015

laborijn
samen werkt

Datum: 7 april 2016

7000 AE Doetinchem - Terborgseweg 106 - 7005 BC Doetinchem
telefoon: 0314-372500 - Fax: 0314-360181 - E-mail: info@laborijn.nl - Internet: www.laborijn.nl

Voorwoord

Voor u ligt het laatste jaarverslag van sociale werkvoorziening Wedeo. Toch verschijnt het onder de naam Financieel jaarverslag Laborijn.

Laborijn is de nieuwe naam van de oude, per 1 januari 2016 gewijzigde, gemeenschappelijke regeling Wedeo waarin vanaf genoemde datum de taken van de gemeenten op het brede terrein van het sociaal domein waaronder de arbeidsparticipatie, arbeidsondersteuning en bijstand worden uitgevoerd. Laborijn is dus formeel juridisch de voortzetting van Wedeo.

Dit jaarverslag heeft uiteraard uitsluitend betrekking op de uitvoering van de Wsw. Die uitvoering is in belangrijke mate beïnvloed door de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015. Kern van deze wet is het laten verdwijnen van de verschillen in aanpak - en de financiering daarvan - tussen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onder de nieuwe wet verdwijnt dit onderscheid. Mensen die per 31 december 2014 een Wsw-dienstverband hadden blijven vallen onder de werking van de 'oude' Wsw. Nieuwe instroom is vanaf die datum niet meer mogelijk, deze mensen vallen onder de werking van de Participatiewet. Aangezien de uitstroom niet meer kan worden opgevuld vanuit nieuwe instroom is het aantal Wsw-medewerkers met 54,1 fte afgenomen, van 855,6 fte tot 801,5 fte.

Een groot deel van deze medewerkers werkt bij reguliere werkgevers. Door onze medewerkers op de juiste plaatsen te laten werken, komen ze het best tot hun recht. Zijn ze duurzaam aan de slag, en in staat het beste uit zichzelf te halen. En dat leidt dan tot goede opbrengsten. Mede hierdoor is het gelukt, ondanks de afname van het aantal medewerkers, een positief financieel resultaat te realiseren.

Verder heeft de voorbereiding op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Wedeo in 2015 veel aandacht gevraagd. Meer hierover leest u in paragraaf 1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau.

April 2016

Betty Talstra
algemeen directeur

Inhoudsopgave

1	Bericht van het Dagelijks Bestuur.....	4
1.1	Doelstellingen	4
1.2	Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	4
1.3	Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	6
2	Kerngegevens.....	7
3	Overzicht van baten en lasten.....	8
3.1	Algemeen.....	8
3.2	Integriteit.....	11
4	Organisatie	12
4.1	Commissies	12
4.2	Organogram per 31 december 2015	13
5	Verplichte paragrafen.....	14
5.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
5.2	Onderhoud kapitaalgoederen.....	15
5.3	Financiering / Treasury paragraaf	16
5.4	Verbonden partijen.....	18
6	Financiën	20
6.1	Resultaten analyse	20
6.2	Jaarrekening	23
6.3	Sisa 2015.....	39
7	Overige gegevens	40
7.1	Controleverklaring.....	40
7.2	Normenkader en controletoleranties	42
7.3	Samenstelling bestuur per 31 december 2015.....	43
7.4	Samenstelling Ondernemingsraad per 31 december 2015.....	43
	Bijlage 1 – Verloopstaat materiële vaste activa	49
	49
	Bijlage 2 – Overzicht geldleningen	50

1 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.1 Doelstellingen

Opdracht/missie

De centrale opdracht/missie van Laborijn was tot eind 2015: het opleiden en het begeleiden van personen, die door een arbeidshandicap of ten gevolge van een andere problematiek een forse achterstand tot de arbeidsmarkt hebben, naar loonvormende arbeidsplaatsen. Hierbij gold als uitgangspunt iedere medewerker te plaatsen op de arbeidsplaats in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving.

Doelgroep

Tot de doelgroep rekent Laborijn in 2015 alle personen met een fysieke, psychische, verstandelijke of meervoudige arbeidshandicap, langdurig werklozen, personen met een ontoereikende opleiding of met een belemmerende culturele of sociale achtergrond die, tijdelijk of blijvend, problemen ondervinden bij het zelfstandig vinden van loonvormende arbeid. De doelgroep is dus beduidend breder dan alleen de Wsw-geïndiceerden, en omvat ook aangrenzende groepen die voor het vinden en behouden van duurzame arbeidsplekken ondersteuning nodig hebben bij het ontwikkelen van hun arbeidspotentieel.

Doelstellingen

Onderstaand zijn in algemene bewoordingen de vier hoofddoelstellingen geformuleerd aan de hand waarvan de realisatie van de centrale doelstelling van Laborijn voor wat betreft de uitvoering van de Wsw moet worden beoordeeld. De feitelijke targets hiervan, en de mogelijke afgeleide prestatienormen, worden jaarlijks met de opdracht gevende gemeenten afgestemd.

1. Taakstelling invullen

Het volledig invullen van de gemeentelijk taakstelling, afgeleid van het beschikbare subsidiebedrag.

2. Plaatsingsdoelstelling

Het bieden van tijdelijke en blijvende arbeidsplaatsen, waarbij uitgangspunt is dat mensen zoveel mogelijk bij een reguliere werkgever aan de slag gaan.

3. Arbeidsontwikkeldoelstelling

Het ontwikkelen van de individuele personen overeenkomstig de in het persoonlijk ontwikkelingsplan vastgelegde doelstelling binnen het in dat plan vastgelegde tijdspad.

4. Financiële doelstelling

Het streven is om te komen tot een financieel neutraal resultaat. Dit betekent dat het saldo van baten en lasten minimaal op nul uitkomt. Hierbij is uitgegaan van een volledige uitvoering van de Wsw en het daarvoor ontvangen van de volledige hiervoor aan de gemeenten ter beschikking staande rijkssubsidie.

1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Laborijn is een gemeenschappelijke regeling (GR) voor de gemeenten Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek. Daarnaast verzorgt Laborijn, in het belang van de Wsw-medewerkers uit dit voormalige Laborijn-gebied, de uitvoering van de Wsw voor een deel van de gemeente Bronckhorst, meer specifiek de voormalige gemeenten Hummelo & Keppel en Zelhém (HKZ-gebied). In de verdere presentatie in dit jaarverslag, inclusief de weergave in de jaarrekening, zijn de gecombineerde (personele) gegevens weergegeven. Onderstaand overzicht geeft aan welk deel van het totaal van de Wsw-medewerkers afkomstig is uit het 'HKZ-gebied' alsmede uit andere gemeenten.

	gemiddelde bezetting		bezetting ultimo 2015		wachtlijst personen
	in fte	in SE	in fte	in SE	
Afkomstig uit Laborijn werkgebied	734,5	763,5	711,7	738,7	0
Afkomstig uit Delta werkgebied ('HKZ' gebied)	68,9	70,9	67,0	69,0	0
Afkomstig uit overige gemeenten	24,0	24,0	22,8	23,7	0
Totaal	826,5	858,5	801,5	831,4	0

Het jaar 2015, zeker het tweede halfjaar, heeft in belangrijke mate in het teken gestaan van het realiseren van de vorming van de nieuwe samenwerkingsorganisatie Laborijn. Nadat de voorbereidingen hiervoor eind 2014 door omstandigheden waren afgeremd, zelfs nagenoeg stil kwamen te liggen, is begin 2015 een herstart gemaakt. Onder leiding van een nieuwe externe projectleider en met een heldere projectorganisatie met een duidelijk scheiding tussen bestuurlijke en organisatorische verantwoordelijkheden, is met name gewerkt aan de bestuurlijke, juridische en fiscale aspecten van die samenwerking. Dat alles gericht op het realiseren van de formeel juridische samenwerking. Daarnaast zijn de minimaal noodzakelijke operationele maatregelen genomen om de werkzaamheden vanaf 1 januari 2016 voor de klanten en Sw-medewerkers ongestoord voortgang te laten vinden.

Tot eind 2015 was het aantal bij dit proces betrokken medewerkers beperkt tot een aantal medewerkers, overwegend uit staf en ondersteunende diensten.

De feitelijke integratie van de drie participerende organisaties moet in 2016 vorm krijgen. Hierbij zullen veel meer medewerkers betrokken worden bij het meedenken en beschrijven van de contouren van de nieuwe organisatie, variërend van het formuleren van de missie en de visie, het formuleren van inrichtingsprincipes, het opzetten van procesbeschrijvingen op hoofdlijnen, et cetera. In het eerste kwartaal van 2016 is hiermee een start gemaakt.

In 2015 bestaat het Algemeen Bestuur uit negen leden; hieruit is een Dagelijks Bestuur van drie leden gekozen. De gegevens staan in paragraaf 7.3. Samenstelling Bestuur. In het verslagjaar is de samenstelling van het bestuur niet gewijzigd.

Het Algemeen Bestuur (AB) heeft in 2015 zeven keer vergaderd. Op de agenda stond, naast de meer reguliere onderwerpen zoals de begroting, de jaarrekening, de boardletter en beleidsverantwoordingen met name zaken rond het fusieproces (bijvoorbeeld het bespreken van de transitienota en het wijzigen van de GR).

De accountant was aanwezig om rechtstreeks verslag te doen van zijn bevindingen rond de interim controle en de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is in 2015 zes maal bijeengekomen. In de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur is, naast bovengenoemde onderwerpen ook gesproken over meer operationele zaken. Besproken onderwerpen zijn bijvoorbeeld de verantwoording van de prestatieafspraken en het transformatieproces.

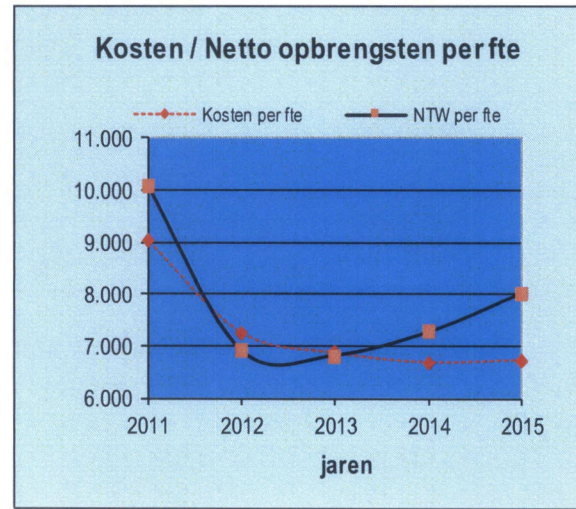
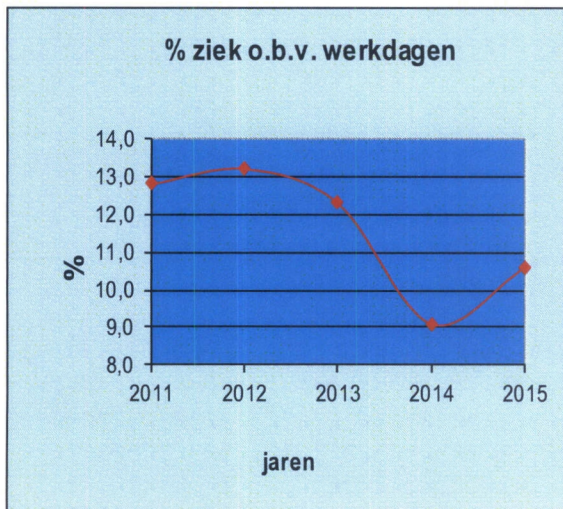
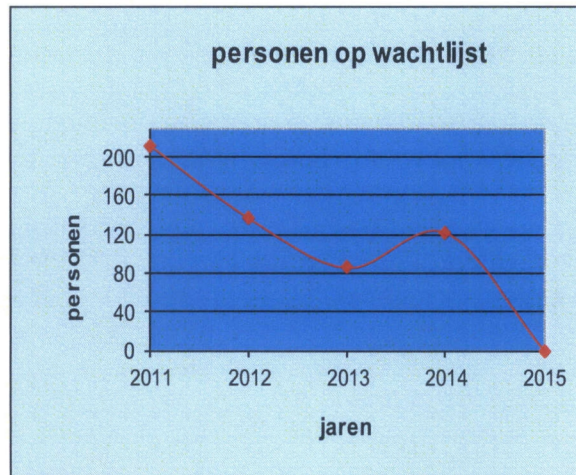
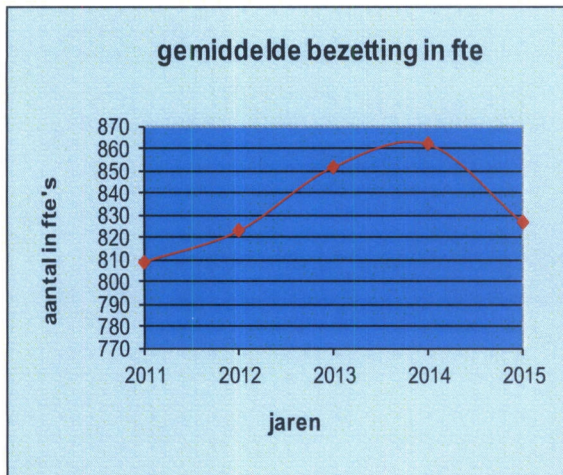
De directie werd tot 7 september 2015 gevormd door mevrouw drs. E.M. Bosch (algemeen directeur) en de heer A.J.H. Arntz (directeur Middelen). Mevrouw Bosch heeft per genoemde datum haar functie neergelegd wegens het aanvaarden van een functie elders. Het bestuur heeft besloten haar functie eerst opnieuw in te vullen na afronding van het fusietraject. Tot 1 februari 2016 is ter overbrugging van deze periode de directie tijdelijk aangevuld met de heer B. van der Berg (directeur Commercie).

Naast dit verslag verschijnt ook dit jaar weer een Sociaal Jaarverslag, waarin wij ook het sociale reilen en zeilen van onze organisatie in het verslagjaar toelichten.

1.3 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur stelt voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 6.2. overeenkomstig vast te stellen en het voordelige resultaat van € 255.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

2 Kerngegevens

3 Overzicht van baten en lasten

3.1 Algemeen

3.1.1 Uitvoering Wsw

De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening was tot eind 2015 de hoofdtaak van Laborijn. Met de individuele deelnemende gemeenten leggen we jaarlijks, door middel van individuele prestatieafspraken, de belangrijkste doelstellingen voor die uitvoering vast. Hierover hebben de gemeenten een uitvoerige individuele verantwoording ontvangen. Hieronder volgt voor Laborijn totaal een korte toelichting per prestatieveld.

Realisatie invulling beschikbare formatieruimte

Laborijn verzorgt de realisatie van de volledige formatieruimte van de deelnemende gemeenten, inclusief de bijbehorende financiële afwikkeling. Onderstaande gegevens hebben dan ook betrekking op de totale formatie van de gemeenten.

Realisatie per gemeente (in SE):

	gemiddelde realisatie 2015			formatie ruimte	over- (+)/ onder(-)- realisatie
	bij Laborijn	andere schappen	totaal		
Montferland	171,4	63,1	234,5	226,3	+8,2
Oude IJsselstreek	219,0	12,7	231,7	240,4	-8,7
Doetinchem	373,2	6,8	380,0	383,9	-3,9
Totaal deelnemende gemeenten	763,5	82,6	846,1	850,5	-4,4
Bronckhorst HKZ-gebied	70,9	0,0	70,9	70,9	0,0
Overige gemeenten	24,0	0,0	24,0	24,0	0,0
Totaal	858,5	82,6	941,1	945,5	-4,4

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. In december 2014 is door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan gemeenten een 'fictief' Wsw-budget toegekend, als onderdeel van het totale participatiebudget. Dit voorlopige budget is gebaseerd op de toegekende formatie in 2014 en de berekende uitstroom voor 2015. Die uitstroom is door het SEO per gemeente bepaald op basis van een actuariële berekening van de zogenaamde 'blijfkans'; welke medewerkers met een SW-dienstverband zijn medio 2015 nog in dienst? Omgekeerd geeft deze blijfkans aan welk percentage van de medewerkers op jaarbasis moet uitstromen.

Omdat per 1 januari 2015 de instroom in de Wsw is gestopt is de realisatie van de formatieruimte afhankelijk van de mate waarin de werkelijke uitstroom in lijn ligt met de berekende uitstroom. In 2015 was dit per gemeente nogal verschillend. Bij Montferland was die uitstroom beduidend lager, bij Oude IJsselstreek fors hoger dan berekend.

Realisatie plaatsingsdoelstellingen

We hebben in 2015 de gestelde doelstelling qua plaatsingen gehaald. Ten opzichte van 2014 is er sprake van groei met bijna 8 procentpunten. Die groei is met name gerealiseerd binnen groepsdetacheringen. Het aantal individuele detacheringen is, evenals de omvang van de groep Begeleid werken, licht afgenomen in 2015. Bij deze werksoorten is het aantal medewerkers waarvan het contract eindigt groter dan het aantal nieuw gerealiseerde plaatsingen. De meest voorkomende redenen voor het wegvallen van een arbeidsplaats zijn reorganisatie, faillissement en/of een afname van de orderportefeuille.

*Plaatsing volgens Cedris formule
(per einde jaar, in fte)*

	werkelijk 2015	werk- begroting 2015	werkelijk 2013
Extern	76,7%	74,5%	68,8%
Op locatie	1,6%	1,9%	2,2%
Intern beschut	21,7%	23,6%	29,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Zoals uit de tabel blijkt, wijkt het door ons gerealiseerde aantal externe plaatsingen in vergelijking met de provinciale en landelijke ontwikkeling positief af. De percentages in deze tabel wijken enigszins af ten opzichte van de op de vorige pagina genoemde interne percentages vanwege een andere peildatum en een andere berekeningswijze.

Benchmarkgegevens

Bron: Publiek Overzicht Resultaten Wsw

	% extern geplaatst 30-06-2015
Laborijn (totaal)	74,7
Provincie Gelderland	52,7
Vergelijkbare gemeenten (grootteklasse 20.000 - 50.000)	42,3
Nederland	41,3

NB. Het bovenstaande percentage voor de gemeente is inclusief de geïndiceerden uit de gemeente die bij andere schappen een dienstverband hebben. De laatste POR-gegevens zijn van 30 juni 2015.

Arbeidsontwikkeling

In het Sociaal jaarverslag is een uitvoerige toelichting op de inspanningen op het gebied van arbeidsontwikkeling, en de resultaten daarvan, opgenomen. Graag verwijzen wij u hier naar.

Financieel resultaat

Met name door een sterke verbetering van het resultaat uit bedrijfsvoering is het uiteindelijke resultaat over 2015 uitgekomen op € 255.000 positief. In de Voorjaarsbegroting 2015 was een verlies begroot van € 283.000. Dit resultaat is in de Werkbegroting al positief bijgesteld naar een verwacht verlies van € 136.000.

In paragraaf 6.1. Resultaten analyse staat een uitvoerige toelichting op de wijze waarop dit resultaat tot stand is gekomen en een verklaring voor de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de werkbegroting. Tevens zijn de financiële ontwikkelingen vergeleken met het voorgaande boekjaar. Graag verwijzen wij naar de genoemde paragraaf.

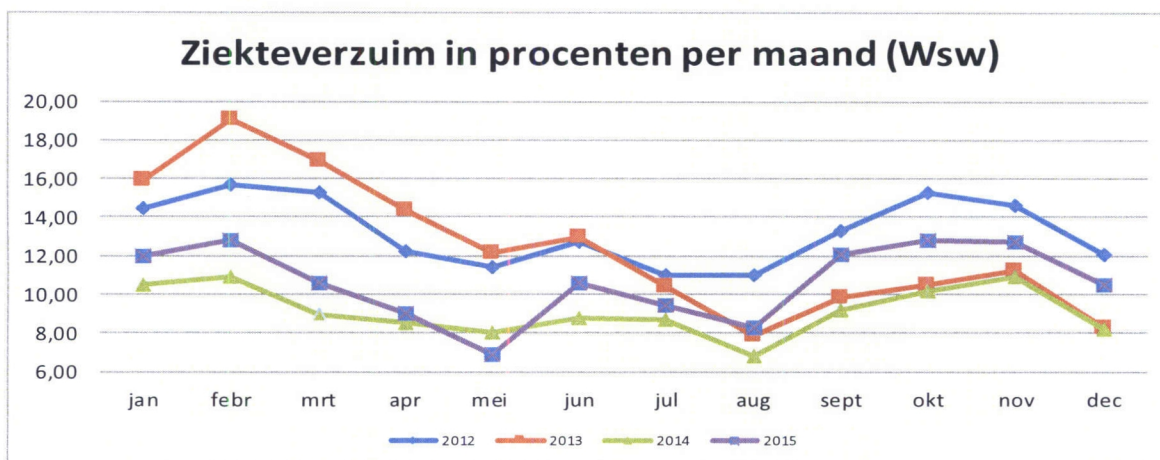
Naast bovengenoemde prestatieafspraken zijn ook onderstaande items rond de uitvoering van de Wsw met enige regelmaat onderwerp van gesprek met de gemeenten.

Wachlijst

Omdat de instroom in de Wsw per 1 januari 2015 is stopgezet is er geen sprake meer van een wachtlijst. De personen die per genoemde datum op de wachtlijst stonden vallen in het kader van de Participatiewet vanaf die datum onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim was in 2015 **10,65%**. Dit is ruim anderhalf procentpunt hoger dan begroot en 1,5 procentpunt hoger dan in 2014 (9,11%).

Ook in 2015 zien we een seizoenspatroon dat in grote lijnen overeenkomt met eerdere jaren. Wel ligt de lijn in de periode januari – maart en september – december iets hoger dan in 2014. In de eerstgenoemde periode is het verzuim mede beïnvloed door de destijds heersende griepgolf. Een oorzaak voor het hogere verzuim in het najaar is minder duidelijk aan te wijzen. Opvallend is wel het fors hoge verzuim in die periode van de medewerkers die intern werkzaam zijn.

In het algemeen is het verzuim in 2015 negatief beïnvloed door noodgedwongen wisseling van de bedrijfsarts. In december zijn we gestart met een nieuwe arbodienstverlener: de ondersteuning ligt nu weer op het gewenste en noodzakelijke niveau. Daardoor kunnen we ons weer focussen op de aanwezige verbeterpunten zoals het frequent verzuim.

Voor een uitgebreidere toelichting op de ontwikkeling van het ziekteverzuim verwijzen wij u naar het Sociaal jaarverslag.

3.1.2 SW-plus activiteiten

Het verschil tussen mensen met een Wsw-indicatie en andere ‘doelgroepen’ zoals WWB-ers en Wajong-ers is qua problematiek en aanpak vrij beperkt. Ongeacht of de problemen gelegen zijn in een niet passende of onvoldoende opleiding, gebrek aan sociale vaardigheden, fysieke of geestelijke beperkingen, allen hebben behoefte aan tijdelijke of blijvende ondersteuning om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Het verschil zit met name in de wijze waarop de financiering van de te onderscheiden trajecten plaatsvindt.

Om deze reden probeert Laborijn al jaren de aanwezige kennis van de arbeidsmarkt en de ervaringen en kennis op het gebied van begeleiding van de Wsw-doelgroep ook goed toe te passen op andere mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het uitvoeren van re-integratieopdrachten sluit dan ook goed aan bij de bestaande (materiële en immateriële) infrastructuur van Laborijn. De opbrengsten daarvan geven een extra dekking voor de - vaste - kosten.

Helaas zagen we ook in 2015 een verdere afname van het aantal uit te voeren trajecten. Deels is dit een gevolg van afnemende budgetten bij gemeenten en UWV, anderzijds vloeit dit voort uit de keuze van de gemeenten om deze activiteiten zelf uit te voeren of aan andere particuliere partijen uit te besteden. De omzet van de SW+ activiteiten daalden in 2015 verder naar € 112.000 (begroot: € 400.000). Ter vergelijking, in 2012 was dit nog € 418.000.

In dit kader voeren we al gedurende meerder jaren in opdracht van de gemeenten Doetinchem en Bronckhorst twee regelingen voor gesubsidieerde arbeid, te weten de (voorheen) Wet inschakeling werkzoekenden (Wiw) en de Regeling In- en Doorstroombanen (ID). Ook in 2015 is het aantal mensen in deze regelingen verder afgenomen. Enerzijds door natuurlijk verloop, anderzijds door een gericht afbouwbeleid dat in overleg met de gemeenten is uitgevoerd. Voor de gemeente Montferland beperkt onze dienstverlening in dezen zich tot het uitsluitend verlonen van de kandidaten in hun programma.

3.2 Integriteit

Integriteit is een voortdurend aandacht vragend onderwerp. Het hebben van protocollen en/of handleidingen op het gebied van integriteit is niet voldoende. Integriteit is dus duidelijk niet alleen een kwestie van regels, procedures, verboden en geboden, maar ook een kwestie van mentaliteit, houding en gedrag. Het integriteitsbeleid binnen Laborijn is zoveel mogelijk een optimale mix tussen organisatiegerichte en persoonsgerichte integriteit. Dit betekent enerzijds een organisatiestructuur met regels, procedures en afspraken, anderzijds een organisatiecultuur waarin de nadruk ligt op de morele competentie van de medewerkers zelf. Om dit te ondersteunen kennen we een integraal integriteitbeleid. Dit bestaat, naast de gedragscode voor ongewenst gedrag, uit de onderdelen integriteitcode, integriteitverklaring, melding nevenactiviteiten en financiële belangen en een klokkenluidersregeling. In 2015 zijn we verder gegaan met het inhoud geven aan en het uitvoeren van een periodieke frauderisicoanalyse met als doel het beoordelen van de kwaliteit van de processen en het vaststellen waar mogelijk aanvullende maatregelen nodig blijken.

4 Organisatie

4.1 Commissies

Laborijn kent diverse commissies die het bestuur en de directie ondersteunen en adviseren.

4.1.1 Commissie voor Georganiseerd Overleg

Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur en de directie op het gebied van (de toepassing van) de rechtspositie van ambtenaren. Deze commissie is in 2015 weer nieuw leven ingeblazen met het oog op de fusie per 1 januari 2016.

De commissie is in het verslagjaar driemaal in vergadering bijeengewees. Belangrijkste onderwerpen waren: functiebeschrijving en -waardering en de implementatie van het nieuwe hoofdstuk 3 CAR.

4.1.2 Regionale bezwarencommissie personele aangelegenheden

Voor de behandeling van bezwaarschriften van ambtelijke medewerkers in het kader van de Algemene Wet Bestuursrecht is Laborijn sinds 2006 aangesloten bij de Regionale bezwarencommissie personele aangelegenheden. Er zijn eind 2015 twee bezwaarschriften ingediend. Deze konden niet meer in het verslagjaar worden behandeld.

4.1.3 Klachtencommissie ongewenst gedrag

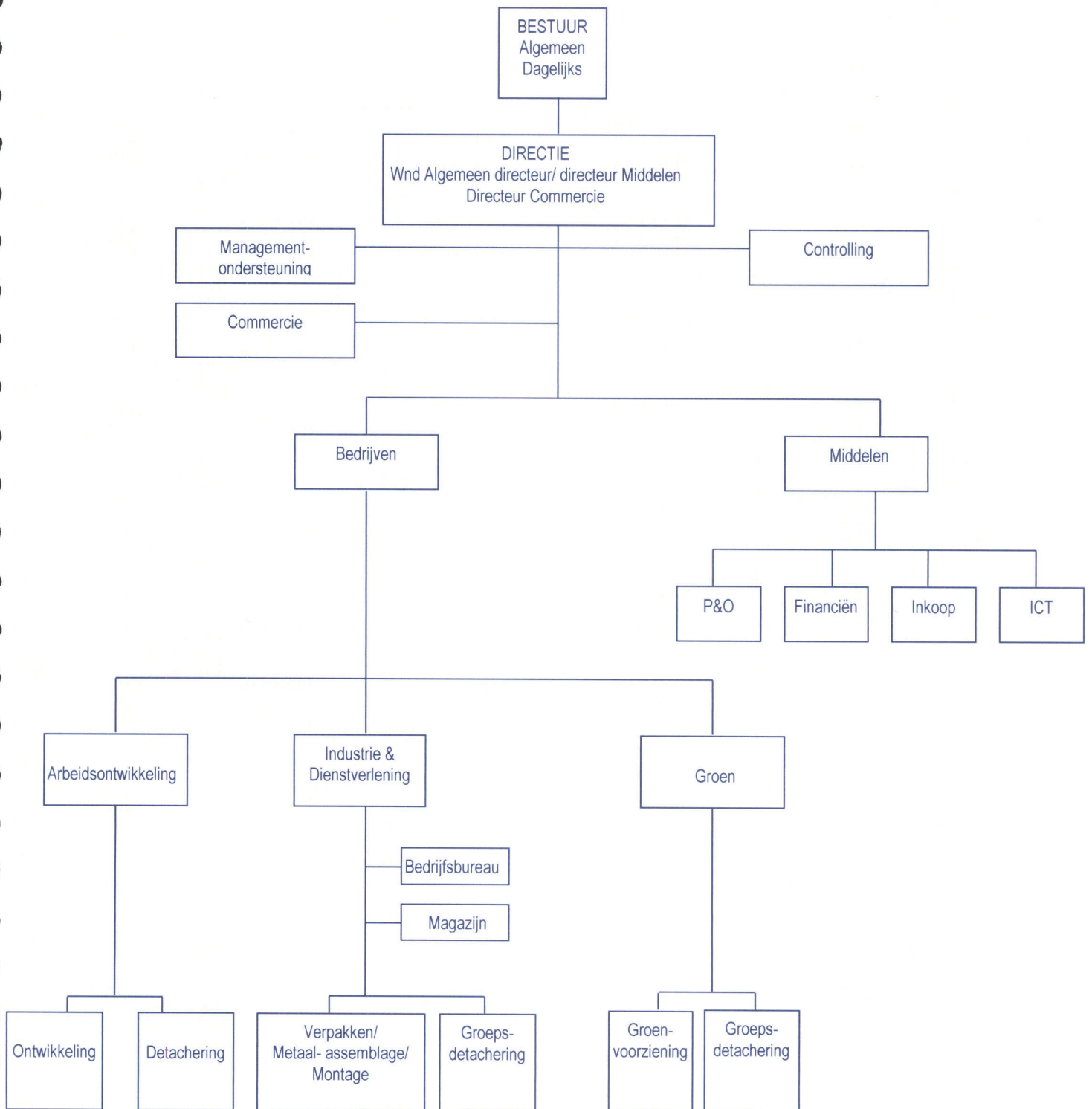
Deze commissie onderzoekt klachten op het gebied van ongewenst gedrag, ingediend door personen die werkzaam zijn bij Laborijn of die scholing of training volgen. Er zijn in 2015 geen klachten bij de commissie ingediend.

4.1.4 Bezwaar- en geschillencommissie

Tot 2015 is gebruikgemaakt van de bezwaar- en geschillencommissie van collega-bedrijf Delta. Vanaf 2015 kent Laborijn een eigen bezwaar- en geschillencommissie.

In het verslagjaar is één bezwaarschrift, dat eind 2014 was ingediend, behandeld. Het bezwaarschrift is conform het advies van de commissie gegrond verklaard.

4.2 Organogram per 31 december 2015

5 Verplichte paragrafen

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder weerstandsvermogen verstaan wij de mate waarin Laborijn (onverwachte) verliezen door niet-structurele financiële tegenvallers kan opvangen, zonder dat de continuïteit van Laborijn direct in gevaar komt of financiële noodmaatregelen noodzakelijk zijn. De omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald door enerzijds de weerstandscapaciteit, anderzijds de risico's (de niet-structurele financiële tegenvallers).

Met weerstandscapaciteit bedoelen we de beschikbare financiële middelen om onverwachte en substantiële kosten en/of uitgaven te financieren. Binnen Laborijn zijn in principe de volgende middelen aanwezig die tezamen de weerstandscapaciteit vormen:

- de post onvoorzien in de staat van baten en lasten;
- de post reserve bedrijfsrisico.

Risico's zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico's zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico's op een andere wijze afgedekt.

Risico's afgedekt via een verzekering

Er zijn verzekeringen afgesloten voor de risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

Risico's afgedekt via een voorziening

Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn onzeker qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten. Aan de vorming en hoogte van voorzieningen liggen bedrijfseconomische criteria ten grondslag. Bij de toelichting op de balans zijn de verschillende voorzieningen benoemd en wordt bij elke post een nadere toelichting op de ontwikkeling daarvan gegeven, waaronder een overzicht van de onttrekkingen en de toevoegingen.

Benodigd weerstandsvermogen

Om tot een onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen te komen is sinds 2010 de volgende werkwijze gehanteerd.

1. Identificeren risico's
2. Beoordelen en prioriteren risico's
3. Analyse van de risico's
4. Bepalen weerstandvermogen

Op basis van vorenstaande methode is berekend dat het weerstandsvermogen € 4,1 miljoen moet zijn. Per ultimo 2014 was de omvang van de post reserve bedrijfsrisico € 4.713.000. In 2015 is besloten de bestemmingsreserve met 1,4 mln. op te hogen ten laste van de reserve bedrijfsrisico. Het betreft een aanvulling van de bestemmingsreserve voor fusiekosten (€ 500.000 voor het aandeel van Laborijn in de fusiekosten) en een bedrag van € 900.000 als aanvulling op de bestemmingsreserve vakantiedagen en vakantiegeld. Hierdoor is de reserve bedrijfsrisico gedaald tot € 3.668.000 (inclusief het resultaat 2015.) Hiermee ligt het weerstandvermogen op de peildatum ruim 4 ton onder de berekende norm.

Toekomstscenario's en risicobeheersing

Per 1 januari 2016 voert Laborijn, behalve de Wsw, tevens de andere onderdelen van de Participatiewet uit voor de gemeenten. Daarnaast is er sprake van het al dan niet intreden/uittreden van gemeenten. Hierdoor krijgt de organisatie een ander risicoprofiel. In

2016 zal dit risicoprofiel in kaart gebracht moeten worden. Hieruit volgt dat ook de notitie Weerstandsvermogen zal worden aangepast.

Bestemmingsreserve

Omdat Laborijn op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) geen voorziening noch een verplichting mag opnemen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume is deze bestemmingsreserve gevormd om aan toekomstige financiële verplichtingen verband houdend met vakantiedagen en vakantiegeld te kunnen voldoen. Op basis van een berekening van de hiervoor noodzakelijke middelen is de noodzakelijke minimale omvang van deze bestemmingsreserve per ultimo 2014 vastgesteld op € 2.100.000.

In 2014 is een bestemmingsreserve gevormd voor de eenmalige kosten in het kader van het fusieproces en voor organisatieontwikkeling. In 2015 is voor een totaal van € 163.000 ten laste van deze reserve gebracht. Om te kunnen voldoen aan de bijdrage van Laborijn (33% van het totaal) in de fusiekosten 2016 en verder is in 2015 € 500.000 aan deze voorziening toegevoegd.

Kengetallen cf. art. 11, derde lid BBV	2014	begroot	2015
netto schuldquote	-13,55%	nvt	-16,93%
netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	-13,93%	nvt	-16,93%
Solvabiliteitsratio	55,95%	nvt	61,75%
Structurele exploitatieruimte	0,27%	-0,47%	0,86%

Claims van derden, faillissement verbonden partijen en/of derde partijen

Er zijn er geen claims bekend die niet in de cijfers zijn verwerkt.

En er zijn geen redenen of aanwijzingen dat de verbonden partijen, Stichting Talent voor werk en Mabeon "De Achterhoek" Holding BV financiële problemen kennen of zelfs failliet gaan. De post Financiële vaste activa betreft nagenoeg uitsluitend leningen aan personeelsleden onder hypothecaire zekerheidsstelling. Sinds 2009 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en bijbehorende installaties is een voorziening getroffen. De voorziening is bedoeld voor het gelijkmatig spreiden van de onderhoudskosten over een langere periode. Voor het onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en de terreininrichtingen is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Dit programma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, vormt tevens de basis voor de Voorziening groot onderhoud. De verschillende posten zijn gebaseerd op offertes, ervaringscijfers of op basis van een zo goed mogelijke inschatting. Het onderhoudsplan is opgesteld op basis van de vooronderstelling dat de nieuwe organisatie wordt gehuisvest op de huidige locatie.

5.3 Financiering / Treasury paragraaf

In 2015 zijn geen belangrijke wijzigingen in de financiering opgetreden. De investeringen konden uit de aanwezige middelen worden gefinancierd. Op de langlopende lening werden de overeengekomen reguliere aflossingen gedaan. Er zijn geen langlopende borgstellingen of andere garanties verstrekt.

Ook in het jaar 2015 voldeden we zowel aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden als de renterisiconorm voor langlopende schulden. Hieronder volgt een berekening van de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Tabel 1: Kasgeldlimiet		(bedragen x € 1.000)			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	omvang begroting per 1 januari 2015	28.752	28.752	28.752	28.752
1	toegestane kasgeldlimiet:				
	- in %	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
	- in €	2.358	2.358	2.358	2.358
	omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
2	- schuld in rekening courant	0	0	0	0
	- gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
	- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	totaal vlottende korte schuld	0	0	0	0
	vlottende middelen				
	- contante gelden in kas	1	1	1	1
3	- tegoeden in rekening courant	2.915	3.008	3.834	4.290
	- overige uitstaande gelden	19	19	19	19
	totaal vlottende middelen	2.935	3.028	3.854	4.310
4	totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	-2.935	-3.028	-3.854	-4.310
	toegestane kasgeldlimiet (1)	2.358	2.358	2.358	2.358
	ruimte (1) + (4)	5.293	5.386	6.212	6.668

Tabel 2: Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld *(bedragen x € 1.000)*

		werkelijk	begroot
	Renterisico op vaste schuld		
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a) - (1b)	-	-
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	-	-
3b	Nieuw verstrekte leningen	-	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a) - (3b)	-	-
5	Betaalde aflossingen	235	235
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-	-
7	Renterisico op vaste schuld (2) + (6)	-	-
	Renterisiconorm		
8	Stand van de vaste schulden begin boekjaar	1.642	1.642
9	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
10	Berekende renterisiconorm (8) x (9)	328	328
11	Toegestaan minimumbedrag	2.500	2.500
	Toets renterisiconorm		
12	Te hanteren renterisiconorm (hoogste van 10 en 11)	2.500	2.500
13	Renterisico op vaste schuld (7)	-	-
14	Ruimte (12) - (13)	2.500	2.500

5.4 Verbonden partijen

Om de kansen op regulier werk voor onze medewerkers te vergroten nemen we deel in of richten we private bedrijven op. Vanuit het oogpunt van risicoafdekking en aansturing zijn de belangen in joint ventures, gericht op het samen met een marktpartij in de markt zetten van activiteiten, ondergebracht in Mabeon "De Achterhoek" Holding BV.

Per 31 december 2015 is Laborijn zowel bestuurlijk als financieel betrokken bij de volgende derde partijen:

Stichting Talent voor werk

Algemene gegevens

Oprichtingsdatum: 2 oktober 2001

Inschrijvingsnummer handelsregister Kamer van Koophandel: 09123726

Plaats van vestiging: Doetinchem, 7005 BC Terborgseweg 106

Doel

De Stichting werd vanaf 1 januari 2008 uitsluitend ingezet voor het werkgeverschap van het begeleidend personeel. Deze werknemers werden vanuit de Stichting één op één gedetacheerd bij Laborijn. Deze constructie bood als voordeel, dat medewerkers konden worden aangesteld onder het Burgerlijk Wetboek in plaats van in de ambtelijke rechtspositie. Hierdoor kon het werkgeverschap rechtsreeks worden ingevuld, dus zonder gebruikmaking van een andere partij (detacheringsbureau).

In het kader van de samenvoeging van de activiteiten van voorheen Wedeo, ISWI en W&I Doetinchem hebben alle medewerkers in dienst van de Stichting per 1 januari 2016 een ambtelijke aanstelling gekregen bij Laborijn. De Stichting heeft hierdoor zijn functie verloren en zal in de loop van 2016 worden geliquideerd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Het Dagelijks Bestuur van Laborijn vormt tevens het bestuur van de Stichting.

Financiële betrokkenheid

Er bestaan per 31 december 2015 geen financiële verhoudingen tussen de Stichting Talent voor werk en Laborijn.

Resultaat en vermogen

Volgens het voorlopige Jaarrapport 2015 heeft de Stichting over het boekjaar 2015 een negatief resultaat gerealiseerd € 6.437. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2015, inclusief het resultaat over dat boekjaar, € 68.047 (31 december 2013: € 74.484).

De Stichting heeft geen vreemd vermogen.

Mabeon "De Achterhoek" Holding B.V.

Algemene gegevens

Oprichtingsdatum: 4 december 2007

Inschrijvingsnummer handelsregister Kamer van Koophandel: 09176672

Plaats van vestiging: Doetinchem, 7005 BC Terborgseweg 106

Doel

Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezenlijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere arbeidsmarkt.

Per 31 december 2015 neemt de Holding deel in de volgende vennootschappen:

- een belang van 40% in het schoonmaakbedrijf Mabeon Schoon Achterhoek BV;
- een belang van 34% in het re-integratiebedrijf BW Oost BV;
- een belang van 20% in het - machinale - groenbedrijf De Groenmakers BV;

- een belang van 100% in het re-integratiebedrijf Vakwerk.nu BV;
- een belang van 40% in het montagebedrijf Achterhoek Montage BV.

Per 1 januari 2015 bezat de Holding nog een belang van 40% in het montagebedrijf Achterhoek Montage BV. Vanwege de tegenvallende resultaten, zowel qua doelstellingen als financieel, is dit belang in de loop van 2015 afgestoten.

In januari 2016 is het belang in het schoonmaakbedrijf Mabeon Schoon Achterhoek BV verkocht aan de andere aandeelhouders. De reden hiervoor is het feit dat de belangen van Laborijn (in de kern: passende werkgelegenheid realiseren voor zo'n 50 Wsw-medewerkers) door een langlopende detacheringsovereenkomst evengoed behartigd kunnen worden dan als aandeelhouder.

Bestuurlijke betrokkenheid

Laborijn is 100% aandeelhouder van deze holding en heeft daarmee de volledige bestuurlijke bevoegdheid.

Financiële betrokkenheid

Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.

Resultaat en vermogen

Volgens de voorlopige cijfers heeft Mabeon "De Achterhoek" Holding B.V. over het boekjaar 2015 een positief resultaat gerealiseerd van ongeveer € 3.000. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2015, inclusief het resultaat over dat boekjaar, ruim € 78.000 (31 december 2014: € 75.000). De Holding heeft geen vreemd vermogen.

6 Financiën

6.1 Resultaten analyse

6.1.1 Samenvatting resultaat

Samenvatting overzicht van baten en lasten

	werkelijk 2015 € 000	werkbegroting 2015 € 000	werkelijk 2014 € 000
Personele- en overige kosten Wsw-medewerkers	23.164	23.242	23.890
Rijkssubsidie	22.384	22.436	23.487
Subsidieresultaat	-780	-806	-403
Netto-opbrengsten	6.683	6.181	6.327
Vrijval nog te besteden subsidiegeld	428	0	0
Organisatiekosten	-5.557	-5.511	-5.809
Kosten fusie	-163	0	-59
Resultaat uit bedrijfsvoering	1391	670	459
Bedrijfsresultaat	611	-136	56
Bijdrage gemeente in exploitatie	0	0	0
Incidenteel resultaat	9	0	-34
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	620	-136	22
Toevoeging aan Reserve	-1828	0	0
Onttrekking aan Reserve	1463	0	59
Gerealiseerd resultaat	255	-136	81

Het gerealiseerde resultaat van Laborijn over het jaar 2015 bedraagt € 255.000 positief. Daarmee is het resultaat aanzienlijk gunstiger uitgekomen dan het in de werkbegroting voorziene verlies van

€ 136.000. Ten opzichte van 2014 is het resultaat € 174.000 hoger.

Het subsidieresultaat (saldo loonkosten en subsidie) in 2015 ten opzichte van 2014 verder verslechterd (- € 377.000) door de verlaging van de subsidie per fte en de gemiddeld iets hoger loonkosten (hogere sociale lasten). Het verschil ten opzichte van de begroting is marginaal.

De organisatiekosten liggen in lijn met de begroting. De verbetering van het resultaat uit bedrijfsvoering is dan ook volledig het gevolg van een sterke groei van de opbrengsten per fte. Deze opbrengsten per fte zijn 7,5 % beter dan begroot. Ten opzichte van 2014 is sprake van een verbetering van 10%.

Een nadere toelichting op deze ontwikkelingen en op de individuele posten is opgenomen in paragraaf 6.2. Jaarrekening.

Personele bezetting

	werkelijk 2015	werkbegroting 2015	werkelijk 2014
Gemiddelde bezetting in FTE	826,5	837,0	862,7
Gemiddelde bezetting in SE	858,5	873,0	899,0

De gemiddelde bezetting was in 2015, zowel in fte als in SE, lager dan begroot. Dit verklaart waarom zowel de post personele kosten als de post rijkssubsidie lager zijn dan begroot. De afname van de gemiddelde formatie ten opzichte van 2014 is een direct gevolg van de stop op de instroom in de Wsw per 1 januari 2015.

6.1.2 Netto opbrengsten per bedrijf

De netto opbrengsten per bedrijf zijn als volgt:

	werkelijk 2015	werkbegroting 2015	werkelijk 2014
	€ 000	€ 000	€ 000
Groen	1.503	1.530	1.580
Industrie & Dienstverlening	2.904	2.436	2.533
Arbeidsontwikkeling	1.743	1.778	1.678
Algemeen Beheer	533	437	536
	<u>6.683</u>	<u>6.181</u>	<u>6.327</u>

De netto opbrengsten van het bedrijf Groen bestaan voor het grootste deel uit opbrengsten uit detacheringen. Ten opzichte van de werkbegroting zijn de opbrengsten iets lager door een lichte afname van het aantal gedetacheerden. Deze afname van het aantal medewerkers werkzaam in het groen verklaart ook de lagere opbrengsten in vergelijking met 2014.

De netto opbrengsten van het bedrijf Industrie & Dienstverlening zijn bijna 5 ton hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak is de positieve ontwikkeling van de opbrengsten uit groepsdetacheringen: deze zijn € 367.000 hoger dan begroot. Enerzijds zijn we er in geslaagd meer medewerkers dan begroot te plaatsen, anderzijds is het gelukt de opbrengsten per fte (de uurtarieven) te verbeteren. Ook de opbrengsten uit intern werk liggen in 2015 boven het begrote niveau.

Ten opzichte van 2014 is er sprake van een groei van de netto opbrengsten van het bedrijf Industrie en Dienstverlening met bijna 4 ton. Door een afname van het aantal medewerkers intern is de opbrengst van deze activiteit in 2015 gedaald ten opzicht van het vorige boekjaar. Dit is volledig gecompenseerd door de toename van de opbrengsten uit groepsdetacheringen, zowel door een beter resultaat per fte maar met name door een groei van het aantal gedetacheerden.

De netto opbrengsten van het bedrijf Arbeidsontwikkeling liggen nagenoeg op het begrote niveau. De omzet individueel detacheren is € 167.000 hoger dan begroot, met name door het realiseren van betere tarieven. Daar tegenover staat dat de opbrengsten van re-integratie trajecten voor derden fors lager is dan begroot. De toename van de opbrengsten ten opzichte van 2014 kent dezelfde oorzaken: meer opbrengsten uit individuele detacheringen (+ € 203.000) en lagere omzet uit trajecten voor derden (- € 84.000).

Onder de netto opbrengsten van Algemeen Beheer zijn de verhuuropbrengsten van de vrijgekomen ruimte in de panden aan de Terborgseweg, ontvangen management fee van Mabeon "De Achterhoek" Holding BV en het ontvangen van onderwijssubsidie opgenomen. De positieve afwijking van de hier verantwoorde opbrengsten is een gevolg van de hoger onderwijssubsidie.

6.1.3 Toevoeging/onttrekking aan Reserve

Onder de post Toevoeging aan Reserve zijn de navolgende boekingen verantwoord:

- Een overboeking van de Algemene reserves naar de Bestemmingsreserve vakantiedagen/vakantiegeld ad € 900.000. Met deze aanvulling zijn de verplichtingen uit hoofde van vakantiegeld en vakantiedagen voor alle medewerkers (Wsw en ambtelijk) op peil;
- Een overboeking van de Algemene reserves naar de Bestemmingsreserve fusiekosten/organisatieontwikkeling van € 500.000. Het betreft het aandeel van Laborijn in de begrote fusiekosten;
- Een toevoeging aan de Bestemmingsreserve ad € 428.000 voor nog te besteden subsidiegelden. Deze post stond tot eind 2014 als nog te betalen onder de Netto vlottende schulden. Het bedrag was jarenlang structureel gereserveerd ten behoeve van mogelijke tekorten door sterk fluctuerende formatieruimten die de gemeenten jaarlijks kregen toegewezen. Vanwege aangescherpte rapportagevoorschriften is deze post overgeboekt naar de Bestemmingsreserve.

Onder de post Onttrekking aan Reserve zijn de tegenboekingen van de eerste twee hiervoor genoemde posten geboekt.

6.2.1 Balans per 31 december

ACTIVA (bedragen x €1.000,-)	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	2.766	2.889
Investerings met een economisch nut		
- overige investeringen met een economisch nut	2.766	2.889
<i>Financiële vaste activa</i>	1.734	2.417
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	19	19
Leningen aan:		
- overige verbonden partijen	0	115
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.715	2.283
Totaal vaste activa	4.500	5.306
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	4	11
Grond- en hulpstoffen	3	10
Onderhanden werk	0	0
Gereed product en handelsgoederen	1	1
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	5.228	4.266
- Vorderingen op openbare lichamen	542	441
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.382	2.532
- Overige vorderingen	1.304	1.293
<i>Liquide middelen</i>	715	649
- Kassaldi	1	1
- Bank- en giroaldi	714	648
<i>Overlopende activa</i>	428	664
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	428	664
Totaal vlottende activa	6.375	5.590
Totaal generaal	10.875	10.896

PASSIVA (bedragen x €1.000,-)

Ultimo 2015

Ultimo 2014

	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	6.716	6.096
- Algemene Reserve	3.413	4.632
- Bestemmingsreserve	3.048	1.383
- Resultaat na bestemming	255	81
<i>Voorzieningen</i>	1.085	1.003
- voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's	300	300
- egalisatievoorzieningen	785	703
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>	1.407	1.642
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.407	1.642
Totaal vaste passiva	9.208	8.741
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	1.470	1.757
- Overige schulden	1.470	1.757
<i>Overlopende passiva</i>	197	398
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten laste van het volgende begrotingsjaar komen	197	398
Totaal vlottende passiva	1.667	2.155
Totaal generaal	10.875	10.896

Gewaarborgde geldleningen	0	0
Garantstellingen	0	0

6.2.2 Staat van baten en lasten over 2015

(bedragen x € 1.000,-)

	werkelijk 2015	voorjaars- begroting 2015	werk- begroting 2015	werkelijk 2014
Netto omzet	6.616	6.098	6.078	6.277
Grond- en hulpstoffen	88	192	2	149
Toegevoegde waarde	6.528	5.906	6.076	6.128
Overige opbrengsten	583	176	105	199
Netto opbrengsten	7.111	6.082	6.181	6.327
Loonkosten Wsw medewerkers	21.732	21.835	21.590	22.307
Vervoerskosten Wsw medewerkers	341	347	345	298
Overige kosten Wsw medewerkers	447	576	565	510
Rijkssubsidie	-22.384	-23.020	-22.436	-23.487
Begeleid werken	644	764	742	775
Subsidieresultaat	780	502	806	403
Loonkosten ambtelijke medewerkers	2.587	2.717	2.613	2.742
Overige kosten ambtelijke medewerkers	1.245	1.462	1.344	1.345
Afschrijvingen vaste activa	121	211	117	136
Rentebaten en -lasten (per saldo)	-21	-53	-50	-48
Huur	68	50	61	77
Onderhoudskosten	391	373	392	382
Energie	181	224	219	202
Belastingen en verzekeringen	92	92	85	90
Algemene kosten	1.056	787	730	943
Indirecte kosten	5.720	5.863	5.511	5.868
Bedrijfsresultaat	611	-283	-136	56
Incidenteel resultaat	9	0	0	-34
Bijdrage gemeenten in exploitatiekosten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	620	-283	-136	22
toevoeging aan reserves	-1.828	0	0	0
Onttrekking aan reserves	1.463	0	0	59
Resultaat	255	-283	-136	81

6.2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording 2004 (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voorzover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekeninggehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden. Op de grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt de afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de aanschafprijs. De afschrijvingstermijnen kunnen per categorie verschillen afhankelijk van de levensduur. De maximum termijnen in jaren luiden als volgt:

Gebouwen	40
Voorzieningen aan terreinen	15
Installaties	15
Inventarissen	10
Machines	7-10
Vervoermiddelen	5-7
Automatiseringsapparatuur	3

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (nominale waarde) of indien van toepassing lagere marktwaarde.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de betaalde inkooprijzen. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en de betaalde inkooprijzen worden als bedrijfsresultaat verantwoord.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Gereed product en halffabrikaten worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of, indien lager, tegen de verwachte marktwaarde. De fabricagekostprijs bestaat uit de kosten van de grond- en hulpstoffen, lonen, machinekosten en opslagen voor indirecte kosten.

Voor het risico dat voorraden incurant zijn, wordt een voorziening in mindering gebracht.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren getroffen. Deze voorziening wordt statisch bepaald en is in mindering gebracht op de post Handelsdebiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro-, en kassaldi.

Algemene Reserve

De algemene reserve dient als buffer om eventuele toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

De overige voorzieningen zijn opgevoerd tegen de nominale waarde. In de paragraaf Toelichting op de balans zijn deze posten uitvoerig toegelicht.

Egalisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud en dient ter afdekking van grote fluctuaties in de onderhoudskosten van de bedrijfspanden. De jaarlijkse dotatie ten laste van de resultatenrekening is gebaseerd op de meerjarenraming van het planmatig onderhoud.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen. De bedragen die binnen een jaar vervallen worden onder de kortlopende schulden verantwoord.

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De hier verantwoorde schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Staat van baten en lasten

Netto omzet

De netto omzet betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen.

Grond- en hulpstoffen

De kosten van grond- en hulpstoffen worden berekend op basis van standaard verrekenprijzen of betaalde inkooprijzen. Hieronder zijn tevens de kosten voor uitbesteed werk opgenomen.

Overige opbrengsten

Hieronder zijn de opbrengsten voor de uitvoering van de gesubsidieerde regelingen opgenomen. Daarnaast zijn hieronder de bijdragen van de deelnemende gemeenten in de bestuurskosten opgenomen.

Loonkosten Wsw medewerkers

Hieronder zijn opgenomen de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies.

De ontvangen ziekengelden en WAO-uitkeringen, alsmede de baten uit hoofde van de WVA (Wet vermindering afdracht loonbelasting en premies voor de volksverzekeringen) zijn hierop in mindering gebracht.

Vervoerskosten en overige kosten Wsw medewerkers

De belangrijkste onder deze post opgenomen lasten zijn de vervoerskosten, de Arbo-kosten, kosten met betrekking tot opleiding en training en de kosten voor bijzondere voorzieningen voor deze groep medewerkers.

Begeleid Werken

Hieronder zijn opgenomen de loonkostensubsidies voor medewerkers die zijn geplaatst in de regeling Begeleid Werken.

Loonkosten ambtelijke medewerkers

Hieronder vallen de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies verminderd met de ontvangen ziekengelden. Uitkeringen aan niet actief personeel zijn eveneens onder deze post opgenomen.

Rentebaten en -lasten

Onder deze post zijn de rentelasten over de leningen en over de rekening courant, verminderd met de rentebaten van de rekening courant en de verstrekte leningen, opgenomen.

6.2.4 Toelichting op de balans

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Boekwaarde op 1 januari	2.889	2.975
Bij: investeringen	26	81
Af: boekwaarde desinvesteringen	-25	-5
Af: afschrijvingen	-121	-136
Mutatie investeringen onderhanden	-3	-26
Boekwaarde op 31 december	<u>2.766</u>	<u>2.889</u>

De investeringen in 2015 betreffen voornamelijk I-Pads voor het begeleidend personeel. In bijlage 1 is de verloopstaat materiële vaste activa opgenomen.

De verzekerde waarde van de materiële vaste activa is als volgt:

Gebouwen	15.376
Inventaris	3.513
Vervoermiddelen	166
Totaal	<u>19.055</u>

Financiële vaste activa

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen</i>		
Mabeon "De Achterhoek" Holding BV	19	19
	<u>19</u>	<u>19</u>

Per 12 oktober 2010 is voor een bedrag van €19.089 het gehele pakket aandelen Mabeon "de Achterhoek" Holding B.V. aangekocht.
Zie verder de toelichting in paragraaf 5.4 (Verbonden Partijen).

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Leningen aan overige verbonden partijen</i>		
De Groenmakers B.V. (afgelost in 2015)	0	115

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Verstekte hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel	1.711	2.277
Waarborgsommen	4	6
Totaal	<u>1.715</u>	<u>2.283</u>

Het verloop van de post verstekte hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Boekwaarde op 1 januari	2.277	2.812
Af: ontvangen aflossingen	-566	-535
Boekwaarde op 31 december	<u>1.711</u>	<u>2.277</u>

De Wet Fido is in 2008 zodanig aangepast dat het verstrekken van nieuwe hypothecaire leningen aan werknemers met ingang van 1 januari 2009 niet langer is toegestaan. Per balansdatum hebben 16 (ex) medewerkers (2014: 22) één of meerdere hypothecaire geldlening(en) met een gemiddelde waarde van € 106.915 per persoon (2014: € 103.508). Wedeo heeft als zekerheid voor de verstrekte leningen het recht van eerste hypotheek op het onroerend goed waarvoor de leningen zijn verstrekt. De leningen zijn verstrekt binnen de criteria van NHG.

De uitstaande waarborgsommen (€ 4.000) bestaan uit een depotbedrag bij TPG post en waarborg op materiële zaken.

Voorraden	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>	
Grond- en hulpstoffen	3		18	
Af: voorziening voor incurante voorraden	0	3	-8	10
Onderhanden werk		0		0
Gereed product en handelsgoederen		1		1
Totaal		<u>4</u>		<u>11</u>

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>	
Rekening courantverhouding met het Rijk		3.382		2.532

In het kader van de "wet financiering decentrale overheden (FIDO)" zijn lagere overheidsorganen sinds december 2013 verplicht overtollige liquide middelen boven het drempelbedrag (voor Laborijn €250.000) bij het Rijk te deponeren. In bijlage 3 is een specificatie opgenomen.

<i>Overige vorderingen</i>				
Handelsvorderingen		1.164		1.159
Afrekening uitvoering WIW		30		49
PC-privé project/fietsplan		58		93
Overige		52		-8
Totaal		<u>1.304</u>		<u>1.293</u>

<u>Handelsvorderingen</u>				
Handelsvorderingen (bruto)		1.217		1.288
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren		-53		-129
		<u>1.164</u>		<u>1.159</u>

De gemiddelde krediettermijn in 2015 is 64 dagen (vergelijkbare termijn in 2014: 54 dagen)

Overlopende activa	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>	
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>				
Nog te ontvangen ESF subsidie		0		11
Nog te ontvangen bonussen Begeleid Werken		224		338
Nog door te belasten kosten fusie/TWO		0		97
Overige overlopende activa		204		218
Totaal		<u>428</u>		<u>664</u>

Algemene Reserve	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	4.632	4.852
bij: bestemming resultaat vorig boekjaar	81	22
af: naar Bestemmingsreserve	<u>-1.300</u>	<u>-242</u>
Saldo op 31 december	<u>3.413</u>	<u>4.632</u>

Overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 1 juli 2015 is het resultaat over 2014 toegevoegd aan de Algemene Reserve.

De overboeking naar de Bestemmingsreserve betreft de volgende posten:

- Een toevoeging aan de reserve om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen uit hoofde van rechten op vakantiegelden en vakantiedagen (€ 900.000);
- Een toevoeging aan de reserve voor de transformatiekosten Laborijn 2016/2017 (€ 400.000).

Deze toevoegingen aan de Bestemmingsreserve zijn goedgekeurd door het Dagelijk Bestuur en het Algemeen Bestuur tijdens hun respectievelijke vergaderingen op 4 november 2015.

Bestemmingsreserve	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	1.383	1.200
Bij: toevoegingen	1828	242
Af: onttrekking kosten fusie/transitie	<u>-163</u>	<u>-59</u>
Saldo op 31 december	<u>3.048</u>	<u>1.383</u>

Naast de hiervoor toegelichte overboeking van de Algemene Reserves omvat de toevoeging ook de overboeking van de post Nog te besteden subsidiegelden. Conform de al geldende systematiek werden niet benutte rijkssubsidiegelden onder de Netto vlottende schulden structureel gereserveerd ten behoeve van mogelijke toekomstige tekorten door de sterk fluctuerende formatieruimten die de gemeenten jaarlijks krijgen toegewezen. Met ingang van het boekjaar 2016 worden deze gelden verantwoord onder de Bestemmingsreserve. De onttrekking betreft het saldo van in 2016 gemaakte kosten voor de transitie van voormalig Wedeo naar de fusieorganisatie Laborijn.

De bestemmingsreserve is dus gevormd om:

- aan toekomstige verplichtingen uit hoofde van rechten op vakantiegelden/-dagen, welke niet in de 'normale' baten en lasten van de begroting en jaarrekening zijn opgenomen, te kunnen voldoen;
- de extra kosten die samenhangen met de vorming/transformatie van de organisatie Laborijn tot één organisatie;
- nog te besteden rijkssubsidiegelden.

Gerealiseerd resultaat	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	81	22
Af: bestemming resultaat vorig boekjaar	-81	-22
Bij: resultaat lopend boekjaar	<u>255</u>	<u>81</u>
Saldo op 31 december	<u>255</u>	<u>81</u>

Het Algemeen Bestuur dient de bestemming van het resultaat van het lopend boekjaar nog vast te stellen.

Vorzieningen	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Vorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's</i>		
Voorziening milieukosten	<u>300</u>	<u>300</u>
Totaal	<u>300</u>	<u>300</u>

<u>Voorziening milieukosten</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	300	300
Bij: toevoeging ten laste van het resultaat	0	0
Af: onttrekkingen	0	0
Saldo op 31 december	<u>300</u>	<u>300</u>

Het betreft hier een voorziening voor de verwijdering van een grondwaterverontreiniging onder 'oud' terrein aan de Terborgseweg en een soortgelijke, maar minder omvangrijke verontreiniging onder het in 2002 aangekochte terrein, eveneens aan de Terborgseweg.

Deze voorziening is nog steeds actueel. Op dit moment wordt onderzocht hoe de toekomstige huisvesting van Laborijn vorm gaat krijgen. In het geval van ver(nieuw)bouw is deze voorziening nodig voor het toekomstbestendig maken van de locatie. In geval van verhuizing is deze post relevant voor het verkoop gereed maken van het object.

Egalisatievoorzieningen

Dit betreft de voorziening voor groot onderhoud. Het verloop van de voorziening is als volgt:

<u>Voorziening groot onderhoud</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	703	733
Bij: toevoeging op basis van begroting	30	0
Af: onttrekkingen	-23	-30
Af: vrijval op basis van actualisatie voorziening	0	0
Bij: toevoeging op basis van actualisatie	75	
Saldo op 31 december	<u>785</u>	<u>703</u>

Dit betreft een voorziening voor het egaliseren van de kosten voor toekomstig groot onderhoud. Het meerjarig onderhoudsplan voor de bedrijfsgebouwen is, evenals voorgaande jaren, de basis voor de vaststelling van de benodigde voorziening per 31 december 2015. De verschillende posten zijn gebaseerd op ontvangen offertes of op basis van een zo goed mogelijke inschatting ('best guest'). Op basis hiervan is een bedrag van € 75.000 aan deze voorziening toegevoegd.

Op dit moment worden meerder huisvestingsalternatieven onderzocht. Het onderhoudsplan is opgesteld op basis van de vooronderstelling dat de nieuwe organisatie wordt gehuisvest op de huidige locatie.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

<i>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saldo op 1 januari	1.642	1.877
Af: aflossingen	-235	-235
Saldo op 31 december	<u>1.407</u>	<u>1.642</u>

De totale rentelasten in 2015 over deze leningen was € 64.000 (2014: € 76.000). Een specificatie van de vaste schulden naar rente en looptijd is opgenomen als bijlage 2.

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<i>Overige schulden</i>		
Crediteuren	549	489
Nog te betalen belastingen en sociale lasten	867	921
Nog te besteden subsidiegelden	0	283
Overig	54	64
Totaal	<u>1.470</u>	<u>1.757</u>

De post 'Nog te besteden subsidiegelden', bedoelt voor het financieren van de kosten voor plaatsingen boven formatie (Wsw), wordt met ingang van het boekjaar 2016 vanwege aangescherpte rapportagevoorschriften opgenomen onder de post Bestemmingsreserve.

Overlopende passiva	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Nog te betalen rente	44	52
Overige nog te betalen kosten	153	346
Totaal	<u>197</u>	<u>398</u>

De post "overige nog te betalen kosten" betreffen onder andere een nog te betalen naheffing over ten onrechte toegepaste afdrachtvermindering onderwijs over de jaren 2007 t/m 2012 (€ 60.000), waarvan de verjaringstermijn nog niet is verstreken en de nog te betalen loonkostensubsidies Begeleid Werken aan inleners (€ 27.000)

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Uit hoofde van afgesloten langjarige contracten is Wedeo op jaarbasis ongeveer € 200.000 verschuldigd. Hieronder vallen o.a. de via CVW afgesloten verzekeringen (brand- en bedrijfsschade en vervoermiddelen). De looptijd van de contracten varieert van 1 tot 5 jaar en afkoop is in enkele gevallen kostbaar. Voor toekomstige verplichtingen uit hoofde van vakantiegelden en vakantiedagen voor ambtelijke medewerkers en voor vakantiegelden voor Wsw-medewerkers, die niet in de 'normale' baten en lasten van de begroting en jaarrekening zijn opgenomen, mede omdat zij qua omvang niet gelijk blijven, is een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van € 1.200.000.

Langlopende contracten 2016 e.v.

	looptijd (max.)	Jaarkosten
Verzekeringen	31-12-2019	€ 38.000,00
Leasecontracten auto's	1-9-2019	€ 67.000,00
Overig	30-4-2019	€ 110.000,00

6.2.5 Toelichting op de Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Daar waar in de toelichting op de Staat van baten en lasten vermeld staat 'begroting' wordt de 'werkbegroting 2015' bedoeld.

Toegevoegde waarde	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Toegevoegde waarde	6.528	6.076	6.128
Gemiddeld aantal Wsw-medewerkers (fte)	827	837	862
Waarvan Begeleid Werken (fte)	45	50	47
TW per fte excl. Begeleid Werken in €	8.348	7.720	7.519

Ten opzichte van de begroting is de gerealiseerde toegevoegde waarde ruim € 450.000 hoger. Een grote stijging zien we bij de Groepsdetacheringen I&D (+ €368.000), de Individuele Detacheringen (+ €168.000) en Beschut Werk (+ €87.000). De opbrengsten bij de Trajecten zijn daarentegen fors achtergebleven (- €287.000). Ten opzichte van 2014 zien we een stijging van de toegevoegde waarde van €400.000. Ook hier zien we bij de Groepsdetacheringen I&D en de Individuele Detacheringen een forse toename (resp. + €477.000 en + €204.000). Beschut Werk (-102.000) en Trajecten (- 84.000) hebben een lagere toegevoegde waarde ten opzichte van 2014. De gemiddelde toegevoegde waarde per fte is in 2015 ten opzichte van 2014 met 12,5% toegenomen.

Overige opbrengsten	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Organisatie en uitvoering Wiw en I/D	48	48	53
Bijdrage gemeenten in bestuurskosten	0	0	0
Vrijval nog te besteden subsidie	428	0	0
(ESF) Onderwijssubsidie	107	57	146
Totaal	<u>583</u>	<u>105</u>	<u>199</u>

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is het saldo van enerzijds de loon- en overige personele kosten van de Wsw-medewerkers, anderzijds de ontvangen rijkssubsidie.

<i>Loonkosten Wsw medewerkers</i>	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Bruto lonen	17.145	17.069	17.717
Sociale lasten	2.958	2.962	2.984
Pensioenpremies	1.667	1.660	1.707
Overige loonkosten	-38	-100	-101
Totaal	<u>21.732</u>	<u>21.591</u>	<u>22.307</u>
Loonkosten per fte excl. Begeleid Werken in €	<u>27.790</u>	<u>27.435</u>	<u>27.371</u>

Onder de overige loonkosten zijn onder andere de ontvangen WIA gelden opgenomen (begroot 2015: €100.000, werkelijk: €61.200, werkelijk 2014: €104.000)

Overige kosten Wsw medewerkers	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Opleidingen	25	120	78
Bijzondere voorzieningen	32	25	33
Fiets-/openbaarvervoerplan	54	83	72
Bedrijfsgezondheidsdienst/ARBO	116	150	102
Werkkleding	15	11	25
Overige kosten	205	176	200
Totaal	447	565	510

Vanaf 2014 is de post Opleidingen flink afgenomen, met name als gevolg van de met het AOC en het Graafschapcollege gemaakte afspraken over de financiering van de AKA/Entree opleidingen. Met beide opleidingsinstituten zijn langjarige arrangementen afgesproken waarbinnen zij de door hun ontvangen studiefinanciering in jaar t-2 inzetten voor de financiering in jaar t. Hierdoor dalen de kosten tot uitsluitend het lesgeld en boekengeld.

Het aantal AKA opleidingen is in 2015 fors gedaald en ook bij de overige opleidingen zijn minder kosten uitgegeven ten opzichte van zowel de begroting als het jaar 2014.

Begeleid werken

In 2015 bedraagt de gemiddelde bezetting Begeleid Werken 44,6 fte (begroot: 50 fte).

Loonkosten ambtelijke medewerkers	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Bruto lonen	2.092	2.082	2.092
Sociale lasten	285	245	288
Pensioenpremies	285	286	336
Overige salariskosten	-75	0	26
Totaal	2.587	2.613	2.742
Ambt. medewerkers (gemiddeld, in fte)	42,1	43,3	45,1
Ambt. medewerkers excl. gedetacheerden (gemiddeld, in fte)	38,2	40,4	41,2
Loonkosten per fte in €	67.723	64.758	66.497

Overige kosten ambtelijke medewerkers	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Doorberekende lonen Stichting Talent voor werk	868	837	977
Inhuur derden	286	423	279
Studiekosten	30	31	34
Overige kosten ambtelijke medewerkers	61	53	54
Totaal	1.245	1.344	1.344
Ambt. medewerkers excl. gedetacheerden en voorwerkers (gemiddeld, in fte)	15,7	17,19	17,7

Ten opzichte van werkelijk 2014 zijn de kosten van inhuur derden €99.000 lager voornamelijk als gevolg van de lagere inhuurkosten van de Stichting Talent voor Werk.

Wet normering topinkomens:

Vanaf 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) van toepassing voor Wedo. Conform de beleidsregels inzake de toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet topfunctionarissen is geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm komt.

Naam	Functie	Van	T/m	Omvang dienstverband	Beloning (Loon incl VT/EJUL/Levensloop/ Pers. toelagen)	Door werkgever vrijwillig betaalde SV-premie's	Belastbare kostenvergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigingsuitkeringen
de heer F.H.T. Langeveld	voorzitter AB/DB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
mevrouw I.T.J.M. Wolsing	lid AB/Vicevoorzitter DB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
de heer P. van de Wardt	lid AB/DB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
mevrouw M. Kock	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
de heer H.L.G. Moize de Chateaux	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
mevrouw B.A.C. Büttner	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
de heer H. Peters	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
de heer G.L.J.M. Wildenbeest	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
de heer H.C.J. Canters Cremer	lid AB	1-1-2015	31-12-2015	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt
mevrouw E.M. Bosch	algemeen directeur	1-1-2015	7-9-2015	1 FTE	€ 113.695)*	€ 0	€ 2.557	€ 14.570	€ 0
de heer A.J.H. Amtz	directeur middelen	1-1-2015	31-12-2015	1 FTE	€ 100.405)**	€ 0	€ 3.750	€ 14.767	€ 0

)* inclusief bijtelling privégebruik bedrijfsauto ad € 5.731 en verkoop reguliere verlofdagen (€ 8.706)
)** inclusief verkoop reguliere verlofdagen, uitrui reiskosten ad € 3.657

In bovenstaande beloning van de (voormalige) bestuurder mevrouw Bosch is een bedrag van € 13.216 aan afkoop verlofuren tot en met 2014 opgenomen, cf. art 3 van de WNT hoeft dit bedrag niet meegenomen worden in de toetsing van de maximale WNT norm voor 2015. Hiermee bedraagt de bezoldiging in 2015 in het kader van de WNT € 117.605 (€ 130.821 - €13.216). De maximale WNT-norm bedraagt voor mevrouw Bosch € 121.430 en hierdoor is er geen sprake van een overschrijding van de WNT-norm.

Uitkeringen aan (gewezen) topfunctionarissen wegens beëindiging dienstverband

Naam instelling	Naam (gewezen) top-functionaris	Laatste functie	Eerdere functie	Datum beëindiging dienstverband	Op externe inhuur-basis (nee; 6 mnd; > 6mnd)	Betaalde uitkeringen in 2015	Individueel WNT maximum	Motivering (indien overschrijding)
Laborijn	E.M. Bosch	alg. directeur	idem	7-9-2015	nee	€ 65.000	€ 75.000	n.v.t.

Rentebaten en -lasten (per saldo)

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Rente leningen o/g	72	72	76
Rente leningen u/g	-80	-96	-102
Rente rekening-courant saldi	0	4	-6
Overige	-13	-30	-16
Totaal	<u>-21</u>	<u>-50</u>	<u>-48</u>

Algemene kosten

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Onderhoud software/technisch beheer	365	186	196
Kosten dienstverlening door derden	129	150	250
Reis- en verblijfkosten	42	36	40
Abonnementen	52	42	51
Verkoopkosten	28	36	32
Accountantskosten	44	40	44
Telefoonkosten	51	57	58
Kantoorbenodigdheden	25	22	20
Indirecte productiekosten	25	17	39
Overige bedrijfskosten	295	144	156
Totaal	<u>1.056</u>	<u>730</u>	<u>886</u>

De forse overschrijding van de kosten Onderhoud software/technisch beheer wordt voornamelijk veroorzaakt door het migratietraject ICT infrastructuur en beheer en de hogere kosten van Dariuz (loonwaardemeetsysteem). Onder de post Overige bedrijfskosten zijn het aandeel van Laborijn in de fusie- en transitiekosten (€ 163.000) in 2015 opgenomen.

Incidenteel resultaat	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Resultaat desinvesteringen	14	0	14
Mutatie voorziening debiteuren	41	0	-60
Correcties voorraadwaardering	-7	0	-9
Vrijval voorziening incurant	8	0	18
Toevoeging/vrijval voorziening groot onderhoud	-75	0	0
Belastingteruggaaf	90	0	0
Mobiliteitsvergoeding	-65	0	0
Overige baten en lasten	3	0	3
Dotatie reserve fusiekosten	-100	0	0
Totaal	-91	0	-34

De belastingteruggaaf betreft ten onrechte betaalde omzetbelasting over de periode 2006-2010 en een terugbetaling naar aanleiding van een premieherziening WIA/WHK. De transitievergoeding voor een vertrokken medewerker bestaat uit een mobiliteitsvergoeding (€ 50.000) en een nog te betalen bedrag voor opleidingen. Om in de toekomst de financiering van het groot onderhoud te kunnen waarborgen, is er een bedrag aan de voorziening groot onderhoud toegevoegd.

6.3 Sisa 2015

Verantwoordingsinformatie Wsw 2015 Laborijn voorheen Wedeo (excl. HKZ)

Uniek nummer woongemeente(n)	Gemeente	Indicator C Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2015 uitgedrukt in arbeidsplaatsen	Indicator D Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkplekken voor geïndiceerde inwoners in 2015 uitgedrukt in arbeidsplaatsen
196	Rijnwaarden	1,00	0,00
197	Aalten	2,50	1,00
221	Doesburg	9,16	0,77
222	Doetinchem	373,20	20,32
299	Zevenaar	3,50	0,00
301	Zutphen	0,92	0,00
340	Rhenen	1,00	0,00
1509	Oude Lissestreek	218,95	9,69
1586	Oost Gelre	1,11	0,00
1859	Berkelland	0,50	0,00
1876	Bronckhorst	4,33	0,00
1955	Montferland	172,35	9,83
Totaal		788,52	41,61

Voor akkoord namens Laborijn (voorheen Wedeo):

Anton Arnitz, algemeen directeur

Waarmerk accountant:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatie doeleinden.
Behorend bij assurance-rapport
d.d. 12 februari 2016

7 Overige gegevens

7.1 Controleverklaring

Deloitte.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7.2 Normenkader en controletoleranties

Normenkader

Per 1 januari 2004 dient op grond van artikel 213 van de Gemeentewet de accountant behalve een getrouwheidsonderzoek naar de jaarrekening ook een rechtmatigheids- onderzoek naar de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties uit te voeren.

Het Algemeen Bestuur heeft in zijn vergadering van 26 november 2014 het normenkader ten behoeve van de financiële rechtmatigheid voor 2015 vastgesteld. Wetten in formele zin worden vanuit buiten opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus te allen tijden onder het normenkader. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:

- Grondwet;
- Gemeentewet;
- Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Burgerlijk Wetboek;
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en daarbij behorende regelingen/protocollen;
- Besluit begroting en verantwoording (Bbv);
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) (voormalige BAPG);
- Single Information Single Audit (Sisa);
- Wet werk en bijstand (Wwb);
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanverwante regelingen (Ruddo);
- Fiscale en sociale wetgeving;
- Regels omtrent Europese en nationale aanbesteding;
- Wet Normering Topinkomens (WNT);
- Wet Markt en Overheid;
- Ruddo;
- Nationale aanbestedingswet.

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur expliciet de nadere (interne) regelgeving vastgesteld. De volgende interne verordeningen c.q. regelgeving vallen voor het jaar 2014 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- Gemeenschappelijke Regeling Wedeo Doetinchem;
- Governance Statuut;
- Financiële verordening (ex. art. 212);
- Controleverordening (ex. art. 213);
- Delegatiebesluit (verdeling bevoegdheden AB en DB);
- Mandaatbesluit;
- Instructie algemeen directeur;
- Register verleende ondermandaten;
- Treasurystatuut.

Controletoleranties

De volgende goedkeurings- en rapportagetoleranties zijn door het Algemeen Bestuur in zijn vergadering 26 november vastgesteld:

- 1% van de lasten voor fouten;
- 3% van de lasten voor onzekerheden in de controle.

De toleranties gelden zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid. Tevens is aan de accountant de opdracht verstrekt bij fouten of onzekerheden van € 50.000 of hoger zijn bevindingen hierover te rapporteren in het 'Rapport van bevindingen naar aanleiding van de accountantscontrole'.

7.3 Samenstelling bestuur per 31 december 2015

Algemeen Bestuur

namens de gemeente Doetinchem

De heer F.H.T. Langeveld, wethouder, voorzitter

Mevrouw M. Kock, raadslid

De heer H.L.G. Moïze de Chateaux, raadslid

namens de gemeente Montferland

Mevrouw I.T.J.M. Wolsing, wethouder, vicevoorzitter

De heer H.L.M. Peters, raadslid

Mevrouw B.A.C. Büttner, raadslid

namens de gemeente Oude IJsselstreek

De heer P. van de Wardt, wethouder

De heer H.C.J. Canter Cremers, raadslid

De heer G.L.J.M. Wildenbeest, raadslid

Namens Laborijn *

Periode januari t/m juni 2015:

Mevrouw E.M. Bosch, algemeen directeur, secretaris

De heer A.J.H. Arntz, directeur Middelen, adviseur

Periode juli t/m december 2015:

De heer A.J.H. Arntz, directeur Middelen / waarnemend algemeen directeur, secretaris

De heer B. van den Berg, directeur Werk en Ontwikkeling, adviseur

Dagelijks Bestuur

De heer F.H.T. Langeveld, voorzitter

Mevrouw I.T.J.M. Wolsing, vicevoorzitter

De heer P. van de Wardt, lid

Periode januari t/m juni 2015:

Mevrouw E.M. Bosch, algemeen directeur, secretaris

De heer A.J.H. Arntz, directeur Middelen, adviseur

Periode juli t/m december 2015:

De heer A.J.H. Arntz, directeur Middelen / waarnemend algemeen directeur, secretaris

De heer B. van den Berg, directeur Werk en Ontwikkeling, adviseur

* Medio juli 2015 is in verband met het vertrek van mevrouw Bosch per 1 september 2015 tijdelijk een tweehoofdige directie benoemd: de heer A.J.H. Arntz als directeur Middelen / waarnemend algemeen directeur, en de heer B. van den Berg als directeur Werk en Ontwikkeling.

Vanuit zijn rol als waarnemend algemeen directeur was de heer Arntz tevens secretaris van zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.

De heer Van den Berg heeft als adviseur deelgenomen aan de vergaderingen van het bestuur.

7.4 Samenstelling Ondernemingsraad per 31 december 2015

De heer H.C. Westerveld, voorzitter

Mevrouw L. Kuijl, secretaris

De heer O. Sahin

Mevrouw B. Wilke
De heer W. Bultink
De heer M.A. Floors
Mevrouw W.M. Wijnands
De heer T. Peters
De heer A.A.J. Hunting

Bijlage 1 – Verloopstaat materiële vaste activa

	Grond	Voorzie- ningen	Bedrijfs- gebouwen	Machines	Installaties	Inventaris	Vervoer- middelen	Hard- en software	Totaal
									€ 000
	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000
Aanschafwaarde per 1-1-2015	1.130	353	3.607	570	916	816	328	684	8.404
Investerings in 2015	-	9	-	-	-	-	-	17	26
Desinvesteringen in 2015	-	-	-	23-	12-	167-	68-	17-	287-
Aanschafwaarde per 31-12-2015	1.130	362	3.607	547	904	649	260	684	8.143
Cumulatieve afschrijving per 1-1-2015	-	191	2.165	536	827	788	327	684	5.518
Afschrijving 2015	-	13	88	7	7	3	1	2	121
Terugboeken afschrijving desinvesteringen 2015	-	-	-	23-	2-	167-	68-	2-	262-
Cumulatieve afschrijving per 31-12-2015	-	204	2.253	520	832	624	260	684	5.377
Boekwaarde per 1-1-2015	1.130	162	1.442	34	89	28	1	-	2.886
Onderhanden		3	-	-	-	-	-	-	3
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	165	1.442	34	89	28	1	-	2.889
Boekwaarde per 31-12- 2015	1.130	158	1.354	27	72	25	-	-	2.766
Onderhanden		-	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	158	1.354	27	72	25	-	-	2.766

Bijlage 2 – Overzicht geldleningen

Verstrekker	jaar van ingang	rente %	looptijd in jaren	hoofdsom € 000	saldo per 1-1-2015 € 000	opgenomen in 2015 € 000	aflossing in 2015 € 000	saldo per 31-12-2015 € 000	af te lossen in 2016 € 000
B.N.G	1999	5,00	20	1.361	340	0	68	272	68
B.N.G	2000	5,99	17	1.142	202	0	67	135	67
B.N.G	2005	3,87	20	2.000	1.100	0	100	1.000	100
Totaal					1.642	0	235	1.407	235